БЪЛГАРИЯ: ПЪТНА КАРТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА УЧИТЕЛИ

Какво изследва докладът:
В България се наблюдават демографски и икономически тенденции, и регионални различия, които оказват силно влияние върху образователната система. Настоящият доклад се основава на анализите, насочени към политиките за учители и разработени в периода октомври 2019 г. – юни 2021 г. В него се предлага пътна карта за разработване на политики за учителите, която представлява план за незабавни действия и за необходимите дългосрочни инвестиции за реформите по отношение на учителите, включени са примери за програми на ниво система и конкретни инструменти.

- Застоят в резултатите на учениците и образователните неравенства въз основа на социално-икономическия статус остават ключови предизвикателства за образователната система.
- В България се наблюдават едни от най-големите различия между училищата по отношение на резултатите и качеството на образованието.
- Уменията и компетентностите на учителите и директорите – играят основна роля за образователните резултати и качеството на образованието.
- Прогимназиалното образование е критичният етап, на който четенето и ученето изостават.
- Резултатите от НВО показват големи различия между регионите и типовете училища и очертават необходимостта от специални програми, насочени към прогимназиалната степен.
- Близо 60% от новите учители напускат системата след втората година и близо 75% след третата година. През 2019 г. почти във всички училища и детски градини (4115) има назначен поне един нов учител.
- МОН не осигурява насоки, подкрепа или инструменти, необходими за прилагане на успешна програма за наставничество, нито събира информация и наблюдава пряко ефекта от наставническа подкрепа за новоназначени учители.
- Липсва структурирана комплексна програма или практика на системно ниво за въвеждане в професията на новоназначени учители.

КОНКРЕТНИ РЕШЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

ПЪТНА КАРТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА УЧИТЕЛИ 2021-2027

1 Стабилизиране и разгръщане (2021-2023)
през три основни концепции:

- **Подобряване на четивната грамотност:**
  Засилено партньорско учене и работа в мрежа;
  Целенасочена продължаваща квалификация и дейности за взаимно обучение;
  Самооценка на училищата на базата на универсални инструменти.
- **Развиване и пилотираме на менторска програма за начинаещи учители в България.**
- **Развиване на пакет за наблюдение и оценка с фокус върху политиките за учителите и продължаващите квалификации.**

2 Стимулиране на човешкия капитал

- **Пакет за първоначално обучение на учители (ПОУ)**
- **Училищно ръководство, което насочва промяната на учене**
- **Програма за подобряване на училищата с фокус върху отчетността и ученето**

3 Системи и системен подход

- **Консолидиране на данни**
- **Планиране въз основа на документиран модел за очаквана промяна**
- **Мониторинг и оценка въз основа на конкретни данни**
- **Изграждане на капацитет на МОН и институциите за планиране, мониторинг и оценка.**

Източник: Световна банка | Публикувано на: 30 юли 2021 г.

http:// **към оригиналния доклад**

Екип автори: Десислава Кузнецова, Хюсейн Абдул-Хамид, проф. Инге де Улф, Десислава Колева-Станисловски, Борислав Златков, Кристина Николова, Стоян Чалдаков